

Analiza regimului finanțării nerambursabile pentru activității nonprofit

Analiza a fost elaborată în cadrul proiectului „**PROGRES - Politici publice responsabile = Guvernare responsabilă**”, Cod MySMIS: 112374, Cod SIPOCA: 142, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 - 2020, Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente, Obiectiv specific: 1.1: Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP, implementat de către Fundația Centrul de Resurse Juridice.

Valoarea totală a proiectului: 943,167.75 lei,

Valoarea eligibilă nerambursabilă: 924,304.38 lei

Durata proiectului este de 16 luni, în perioada 21 august 2018 - 21 decembrie 2019.

Analiza a fost elaborată de către **Fundația Centrul de Resurse Juridice** în cadrul activității de proiect 4. *Elaborarea și promovarea politicii publice alternative privind regimul finanțării nerambursabile pentru activități non-profit, sub-activitatea 4.1. Grup de lucru la nivel național*

Analiza a fost elaborată cu respectarea principiilor egalității de șanse și dezvoltării durabile. Limbajul analizei este unul neutru.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material distribuit gratuit

Cuprins

1. Obiective, metodologie și criterii	4
2. Stadiul propunerii legislative privind finanțările nerambursabile	4
3. Evaluarea implementării politicii finanțărilor nerambursabile	8
4. Analiza soluțiilor și variantelor de îmbunătățire	23
5. Concluzii	25

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

1. Obiective, metodologie și criterii

În cadrul proiectului PROGRES, Fundația Centrul de Resurse Juridice va dezvolta și promova o politică publică alternativă privind regimul finanțărilor nerambursabile pentru activități non-profit.

Legea 350/2005 regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice, aflată în vigoare, este caducă întrucât prevederile sale nu au fost actualizate și nici nu au fost puse în acord cu noul cadru legislativ. CRJ a început un demers în 2016 împreună cu Ministerul Justiției de elaborare a unui proiect de modificare a legii. Proiectul de lege elaborat în 2016 a fost adoptat de Guvern și transmis Parlamentului. Proiectul a fost adoptat de Senat, aflându-se la Camera Deputaților (cameră decizională)¹.

Analiza are următoarele obiective:

- Identificarea problemelor practice cu care se confruntă autoritățile finanțatoare, beneficiarii finanțărilor și grupurile țintă;
- Identificarea soluțiilor la nivelul proiectului de lege aflat în proceduri parlamentare.
- Identificare de soluții pentru mai buna implementare a politicii în noul cadru legislativ

Metodologia analizei constă în culegerea de date secundare din rapoarte publice (desk research), culegerea de date prin intermediul dezbaterilor și interviurilor cu părțile interesate și analiza datelor.

2. Stadiul propunerii legislative privind finanțările nerambursabile

2.1. Proiectul de lege

În anul 2016, Guvernul României, prin Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic și Ministerul Justiției, a început un proces de evaluare a alocării de resurse publice pentru creșterea impactului politicilor publice naționale și de îmbunătățire a cadrului legislativ. Demersurile s-au concretizat în Raportul "*Finanțarea organizațiilor neguvernamentale de către Statul Român*"² și au fost continuate de către Ministerul Justiției, prin inițierea și ulterior adoptarea de către Guvern a proiectului de lege privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități non-profit de interes general, și de către Secretariatul General al Guvernului prin Direcția pentru Guvernare Deschisă și Relația cu Societatea Civilă.

¹ PL-x 575/2018; fișa proiectului de lege poate fi consultată aici:

http://cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=17415

² <https://www.gov.ro/ro/stiri/mcpdc-lanseaza-public-prima-evaluare-nationala-finantarea-organizațiilor-negovernamentale-de-catre-statul-roman-cu-scopul-cre-terii-transparentei-acestor-activitati-respectiv-a-sporirii-eficienței-programelor-de-finantare> (ultima accesare: 29.11.2019)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

La data de 6 iunie 2017, Ministerul Justiției a lansat în dezbatere publică³ proiectul de Lege privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general. În expunerea motivelor care au stat la baza propunerii de modificare a legii, Ministerul Justiției a menționat la vremea respectivă câteva aspecte semnificative:

- "În cuprinsul Legii nr. 350/2005 se fac numeroase trimiteri concrete la anumite prevederi ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2001 privind achizițiile publice [...] Prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2001 nu mai au aplicabilitate din data de 30 iunie 2006, dată la care acest act normativ a fost abrogat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 a fost abrogată în cursul anului 2016, normele de trimitere din Legea nr. 350/2005 putând fi socotite ca făcând trimitere la cadrul legal în vigoare ce stabilește regimul achizițiilor publice. Din punct de vedere practic este dificilă o corelare între articolele din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2001 la care face trimitere Legea nr. 350/2005 și actualele prevederi incidente în materia achizițiilor publice, unele dintre acestea fiind diferite nu doar sub aspectul formei, cât și la nivel de concept. Asadar, absența din legea finanțărilor nerambursabile a unor norme juridice proprii generează probleme în ceea ce privește coerența, previzibilitatea și accesibilitatea cadrului normativ aplicabil finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general".

Proiectul de lege a fost avizat de următoarele instituții: Curtea de Conturi - prin avizul nr. 12713 din 20 decembrie 2017; Consiliul Legislativ - prin avizul 553 din 11 iunie 2018. Senatul a adoptat proiectul de Lege cu anumite modificări la data de 17 octombrie 2018 și l-a transmis Camerei Deputaților pentru a fi dezbătut și adoptat. La data de 22 octombrie 2018 proiectul de lege adoptat de Senat a fost prezentat în Biroul Permanent al Camerei Deputaților și a fost transmis pentru raport Comisiei pentru buget, finanțe și bănci, iar pentru avizare către trei comisii ale Camerei: Comisia pentru industrii și servicii, Comisia pentru administrația publică și amenajarea teritoriului și Comisia juridică, de disciplină și imunități.

Comisia pentru industrii și servicii a avizat favorabil proiectul la data de 30 octombrie 2018, fără alte amendamente, în forma propusă de Senat.

Comisia pentru administrația publică și amenajarea teritoriului a avizat favorabil proiectul la data de 6 noiembrie 2018 și a emis 2 amendamente: 1. La articolul 2, după alineatul (2) a propus introducerea unui nou alineat, alin (21), cu următorul cuprins: "alin. (21) - Regimul juridic instituit prin prezenta lege pentru finanțările

³ <http://www.just.ro/lege-privind-regimul-finantarilor-nerambursabile-din-fonduri-publice-alocate-pentru-activitati-nonprofit-de-interes-general/> (ultima accesare 29.11.2019)

*nerambursabile nu este aplicabil alocărilor de sume pentru finanțarea programelor sportive prevăzute de art. 181, art. 67 și art. 69 din Legea nr. 69 / 2000 - Legea educației fizice și sportului.”; 2. La articolul 9, după aliniatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins: „alin. (2) - **Autoritățile publice locale pot suplimenta prin hotărâri adoptate în condițiile legii creditele bugetare alocate programelor de finanțare nerambursabilă, în situația unui număr semnificativ de solicitanți eligibili, până cel mai târziu la data începerii procedurii de evaluare a propunerilor de proiecte, condiția publicării respectivelor hotărâri pe pagina proprie de internet și în Monitorul oficial al județului, precum și în Raportul prevăzut la art. 17 din lege**”.*

În ceea ce privește Comisia juridică, de disciplină și imunități, CRJ a transmis mai multe solicitări de informații prin care am încercat să aflăm care este stadiul în care se află proiectul de lege. Răspunsul reprezentanților Comisiei juridice, de disciplină și imunități primit în data de 2 iulie 2019, chiar înainte de vacanța parlamentară, sublinia faptul că *“propunerea legislativă a fost înscrisă pe ordinea de zi din data de 26.11.2018 iar în ședința de la aceeași dată a fost votată cu majoritate propunerea de amânare a dezbaterilor. La data de 15.04.2019 inițiativa legislativă a fost înscrisă pe ordinea de zi a lucrărilor comisiei iar în ședința de la aceeași dată a fost votată cu majoritate propunerea de amânare a dezbaterilor”*.

Astel, la data prezentului raport proiectul de lege se află blocat la Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților. Există deja la nivelul Comisiei juridice mai multe amendamente de aceea este vitală planificarea pe parcursul mai multor săptămâni a unor **dezbateri la nivelul Comisiei la care să fie invitați factorii interesați din sectorul public și sectorul neguvernamental**. După adoptarea și promulgarea proiectului de lege, cooperare între părțile interesate trebuie să continue sub forma unui **mecanism național de cooperare și monitorizare a proiectelor de interes general**.

2.2. Principalele modificări propuse prin noul proiect de lege

Față de reglementarea în vigoare (Legea 350/2005), proiectul de lege (în forma adoptată de Senatul României) propune schimbări necesare și importante pentru asigurarea **utilității sociale** a alocării fondurilor:

- Proiectul definește principiile care stau la baza procedurii selecției publice de proiecte (art. 4), și anume competiția pentru obținerea finanțării nerambursabile, eficacitatea utilizării fondurilor publice, transparența, tratamentul egal, excluderea dublei finanțări, cofinanțarea de minimum 5% (din care jumătate și poate fi și sub formă de muncă voluntară sau alte bunuri și servicii aduse de solicitanți în natură), neretroactivitatea, sustenabilitatea (continuarea efectelor sale și valorificarea rezultatelor obținute după finalizarea

sa); Noul proiect de lege încurajează voluntariatul ca formă de implicare civică și creează premisele îmbunătățirii transparenței.

- Proiectul stabilește în mod clar care sunt etapele selecției publice de proiecte: 1. etapa programării, 2. etapa lansării apelului de propuneri de proiecte, 3. etapa verificării îndeplinirii de către solicitanți a cerințelor de înregistrare, 4. etapa evaluării de către autoritatea finanțatoare a propunerilor de proiecte, 5. etapa precontractării, 6. încheierea contractelor de finanțare nerambursabilă, 7. publicarea anunțului privind acordarea finanțărilor nerambursabile, 8. etapa implementării și monitorizării contractelor de finanțare nerambursabilă, 9. efectuarea de către autoritatea finanțatoare a unei analize privind eficacitatea utilizării fondurilor publice. Această etapizare logic-cronologică a etapelor subliniază importanța abordării ciclului de programare, prima și ultima etapă dând seama de calitatea procesului. Fundamentarea intervenției (etapa 1) și evaluarea intervenției (etapa 9) sunt etape cheie în atingerea sustenabilității și dezvoltarea socială și economică.
- Proiectul stabilește posibilitatea autorităților finanțatoare de a angaja experți evaluatori externi ceea ce crește gradul de **obiectivitate și imparțialitate** a procesului de selecție publică de proiecte.
- Proiectul de lege simplifică procedura de depunere a unei cereri de finanțare, solicitanții fiind inițial obligați să depună doar o declarație pe propria răspundere cu privire la eligibilitate și neîncadrarea în situațiile de excludere. Doar beneficiarii selectați preliminar vor depune, în etapa de precontractare, documente doveditoare privind eligibilitatea și neîncadrarea în situațiile de excludere. Această prevedere reduce foarte mult birocrăția atât pentru solicitanți, cât și pentru autoritatea finanțatoare.
- Proiectul stabilește clar informațiile din cadrul proceduri care constituie informații de interes public și care se publică din oficiu, precum și informațiile care sunt confidențiale precum informațiile prezentate de către solicitanți în scopul verificării îndeplinirii criteriilor referitoare la capacitatea economică și financiară și la capacitatea tehnică și profesională (ex. pregătirea și calificarea personalului de conducere al solicitantului, acestea reprezentând date cu caracter personal).
- Proiectul stabilește reguli clare cu privire la împărțirea bugetului astfel încât anual să existe mai mulți beneficiari (se exclude posibilitatea ca toate fondurile să fie alocate unui singur beneficiar), iar valoarea tuturor proiectelor unui beneficiar să nu depășească 40% (în cazul unităților administrativ teritoriale sub 5,000 de locuitori), 33% (autorităților finanțatoare de la nivel central), respectiv 20% (în cazul unităților administrativ teritoriale peste 5,000 de locuitori) din totalul fondurilor alocate. Această regulă este extrem de importantă întrucât deschide piața finanțărilor nerambursabile cât mai multor beneficiari și poate determina autoritatea contractantă să aloce sume mai mari de bani pentru

finanța proiectele mai costisitoare (spre exemplu, cele din domeniul sportului). După cum va fi exemplificat în analiza de mai jos, autoritățile contractante alocă în general sume foarte mici pentru programele lor anuale de acordare a finanțărilor nerambursabile.

- Proiectul de lege stabilește în mod clar modul în care sunt tratate clarificările și răspunsul la clarificări.
- Proiectul de lege permite implementarea unui proiect în parteneriat.
- Proiectul de lege stabilește reguli în privința evitării conflictelor de interese.
- Proiectul de lege stabilește posibilitatea acordării de avans, în raport cu faza de execuție a proiectului și cu cheltuielile aferente;
- Proiectul de lege stabilește procedura de achiziție aplicabilă achizițiilor efectuate în cadrul proiectelor cu finanțare nerambursabilă din fonduri publice, și anume **procedura competitivă** aplicabilă solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene, aprobată prin ordin al ministrului de resort.
- Proiectul de lege stabilește condițiile în care Curtea de Conturi are calitatea de a efectua auditul de conformitate asupra derulării activității nonprofit finanțate din fondurile publice.
- Proiectul stabilește căile de atac și contravențiile.

3. Evaluarea implementării politicii finanțărilor nerambursabile

3.1. Probleme identificate de către sectorul neguvernamental

Asigurarea finanțării proiectelor sectorului asociativ reprezintă o temă importantă pentru organizațiile neguvernamentale și are un impact direct asupra beneficiarilor serviciilor oferite de aceste organizații.

În perioada iulie - octombrie 2019 Centrul de Resurse Juridice a organizat 3 dezbateri în cadrul cărora au fost prezentate demersurile realizate până în prezent cu privire la proiectul de modificare a Legii 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice, au fost reluate și rediscutate propunerile de modificare a Legii, au fost realizate și câteva propuneri noi, venite din experiența practică a reprezentanților organizațiilor neguvernamentale prezente la întâlniri.

Prima dezbatere a fost organizată la București, în data de 17 iulie 2019.

Propuneri concrete ale participanților la dezbatere.

1. Lipsă de predictibilitate cu privire la calendarul lansărilor și cu privire la suma alocată finanțărilor. Reprezentanții organizațiilor neguvernamentale trebuie să stea în

alertă pe tot parcursul anului și să verifice în permanență site-urile instituțiilor publice pentru a verifica informațiile publicate de acestea.

2. Lipsa **consultărilor** cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale înainte de lansarea programelor de finanțare în vederea stabilirii priorităților de finanțare. De cele mai multe ori există o Comisie desemnată să se ocupe de procedura de informare a publicului interesat, lansarea programelor de finanțare, stabilirea condițiilor de depunere și evaluare a proiectelor. Reprezentanții organizațiilor neguvernamentale nu sunt consultați cu privire la prioritățile de finanțare, cu privire la obiectivele prioritare. Nu se știe dacă reprezentanții acestei Comisii dețin expertiza necesară pentru a stabili domeniile de finanțare și obiectivele prioritare.

3. Lipsa unei proceduri unitare care să fie respectată în fiecare an, nici măcar în cadrul aceleiași instituții finanțatoare. Ar trebui să existe o procedură de finanțare transparentă, pe care solicitanții de finanțare s-o cunoască, care să fie făcută publică din timp pe paginile de Internet ale instituțiilor publice.

4. Lipsa unui **Calendar al programului de finanțare**, care să cuprindă toate etapele, de la Anunțul instituției finanțatoare cu privire la procedura de consultare cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale, până la data lansării, data depunerii proiectelor, perioada de evaluare, perioada în care se primesc contestații, etc, ca în cadrul oricărui alt program de finanțare. Ar trebui să se păstreze același calendar în fiecare an, astfel, atât reprezentanții instituțiilor finanțatoare, cât și reprezentanții organizațiilor neguvernamentale să-și poată contura din timp obiectivele și activitățile.

5. Imposibilitatea de a avea un proiect cu un buget multianual din cauza legislației care reglementează modul în care se elaborează și se adoptă bugetul național și bugetele locale. Un exemplu de bună practică prezentat în cadrul dezbaterii a fost cel al Administrației Fondului Cultural Național, care utilizează finanțarea multianuală. Conform informațiilor postate pe site, Consiliului AFCN definește o dată la doi ani strategia și prioritățile de finanțare. Consiliul este compus din 11 specialiști, numiți conform legii prin ordinul Ministrului culturii. De asemenea, pentru a evalua corect nevoile și prioritățile mediului cultural AFCN organizează cu regularitate și de câte ori este oportun consultări cu operatorii culturali. Activitatea și modul de funcționare al instituției sunt reglementate printr-o serie de acte normative speciale (disponibile la www.afcn.ro/legisla-ie.html) și nu pot fi modificate decât în urma actualizării acestora.

6. A existat propunerea ca evaluarea proiectelor să fie realizată în mod externalizat, printr-un serviciu de evaluare asigurat de experți specializați, externi instituțiilor publice finanțatoare. A fost semnalat de asemenea și un dezavantaj cu privire la o astfel de procedură, concretizat în costuri suplimentare

7. O altă propunere a vizat stabilirea unor criterii unice de eligibilitate pentru toți solicitanții de finanțare, care să fie respectate de toate instituțiile publice în procedurile de evaluare.

8. Următoarea propunere a vizat existența unui Pachet de finanțare care să cuprindă Documente standardizate, template-uri ale tuturor documentelor: Ghidul finanțatorului, Cererea de finanțare, Declarațiile standard din partea Solicitantului. Acestea ar trebui să fie personalizate de fiecare instituție finanțatoare.

Cea de-a doua dezbatere a fost organizată la Iași, în data de 26 iulie 2019.

Propuneri concrete ale participanților la dezbatere.

1. Cea mai gravă dintre problemele semnalate de participanții la dezbatere se referă la imposibilitatea de a face planificări cu privire la proiectele pe care ar urma să le implementeze organizațiile prin finanțările de la bugetele locale. Participanții au deja experiența solicitării de finanțări, pe bază de proiecte, atât în relație cu Consiliile Județene Iași și Suceava, cât și cu Consiliile Locale din Iași și Suceava. Reprezentanții organizațiilor neguvernamentale au susținut că manifestă o atitudine proactivă și solicită informații reprezentanților acestor instituții pentru a putea face previziuni bugetare și pentru a-și putea planifica activitățile.

Acest lucru este îngreunat de lipsa de transparență din partea autorităților publice atât cu privire la calendarul lansării finanțării, dar și cu privire la suma aferentă și desfășurarea efectivă a procesului de selecție. Situația lipsei de transparență ar putea fi rezolvată prin realizarea unei dezbateri care să fie organizată de reprezentanții instituțiilor publice cu participarea reprezentanților organizațiilor neguvernamentale, în cadrul căreia să se discute și să se analizeze Regulamentul de Finanțare și să se facă propuneri de modificare a acestuia.

2. Finanțarea se referă de fapt la niște acțiuni punctuale, cel mult la niște activități desfășurate de organizații. Acest lucru reiese din modul în care sunt construite documentele care fac parte din Oferta de finanțare a instituțiilor publice. Atât suma cu care se finanțează, cât și perioada de desfășurare (de la aprobarea proiectului până la încheierea acestuia) sunt subdimensionate. Sumele alocate sunt foarte mici și de obicei aprobarea proiectelor este anunțată în a doua parte a anului, astfel încât proiectele trebuie reduse la 3 - 4 luni de implementare.

3. Aprobarea bugetelor locale depinde de aprobarea bugetului național. Autoritățile lansează apelurile de finanțare începând cu lunile 3-5 ale anului, astfel încât perioadele de implementare nu pot fi estimate, planificate.

4. Perioada de evaluare a proiectelor nu este întotdeauna menționată în pachetul de finanțare sau în anunțul referitor la finanțare.

5. Evaluarea proiectelor este realizată fie de consilieri locali / județeni, fie de funcționari publici angajați ai instituției, fie de comisii mixte formate din consilieri și funcționari. Aceștia au expertiză și experiență, competențe în domeniilor lor de activitate și de cele mai multe ori nu dețin competențe în domeniul evaluării de proiecte.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

6. A fost susținută ideea ca autoritățile publice locale și centrale să organizeze dezbateri publice pentru stabilirea domeniilor prioritare care au nevoie de finanțare, acelea urmând să fie finanțate pe baza proiectelor depuse de organizații.

7. Ca și în cazul dezbaterii organizată la București, a apărut nevoia de a avea proiecte cu bugete multianuale. Reprezentanții Organizațiilor prezente la dezbaterile de la Iași cunoșteau procedura de finanțare a Fondului Cultural Național, care utilizează finanțarea multianuală și pe care l-au dat drept exemplu de bună practică. Conform informațiilor postate pe site, Consiliul AFCN își definește o dată la doi ani strategia și prioritățile de finanțare.

8. Autoritățile ar trebui să aibă o bună cunoaștere a nevoilor din județ și să finanțeze proiecte care să răspundă cât mai bine acestora. În cazul în care în județ se constată o nevoie care nu poate fi acoperită prin serviciile sau activitățile desfășurate de autorități sau de ONG-urile care activează în aria de acoperire a județului respectiv, să se permită finanțarea unei organizații din alt județ, care dispune de specialiști și de expertiză pe domeniul respectiv.

Cea de-a treia dezbatere a fost organizată la Cluj, în data de 28 octombrie 2019.

Propuneri concrete ale participanților la dezbateri.

1. Pe site-ul Primăriei din Cluj-Napoca a fost postat Regulamentul privind finanțarea activităților non-profit. De asemenea există un Pachet de finanțare care cuprinde documentele standard relevante pentru depunerea solicitării de finanțare: Cererea de finanțare, Formatul de buget, Declarațiile ce trebuie completate de reprezentanții ONG-urilor, draftul Contractului de finanțare. Cererile depuse au fost evaluate de o Comisie de analiză și selecție constituită la nivelul Autorității finanțatoare în baza Regulamentului pentru regimul finanțărilor nerambursabile de la bugetul local, acordate în baza Legii nr. 350/2005 privind finanțările nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general, aprobat prin HCL nr. 858/2018. Pe site a fost postată lista cererilor depuse pentru cofinanțare în baza Legii nr. 350/2005 și a Regulamentului pentru regimul finanțărilor nerambursabile de la bugetul local, alocate pentru activități nonprofit de interes general, aprobat prin HCL nr. 858/2018. Informațiile referitoare la solicitanți sunt următoarele: Numele organizației, titlul proiectului, perioada propusă pentru implementarea proiectului, suma solicitată.

<https://primariaclujnapoca.ro/finantari-nerambursabile/activitati-non-profit-de-interes-general/cereri-depuse/>

În urma activității de evaluare pe site a fost postată o informare privind propunerile Comisiei de analiză și selecție a proiectelor, pentru cofinanțarea proiectelor depuse la Registratura Municipiului Cluj-Napoca în baza Legii 350/2005 și a Regulamentului pentru regimul finanțărilor nerambursabile de la bugetul local, alocate pentru activități nonprofit de interes general - fiecărui proiect evaluat i s-a atribuit status de tipul - punctaj insuficient pentru a fi finanțat, neeligibil, sau pentru cele eligibile pentru

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

finanțare - a fost trecută suma solicitată. Pe site nu a fost postată o listă finală a proiectelor finanțate la finalul procedurii de evaluare.

2. Participanții la dezbateri au afirmat nevoia realizării unor consultări - care să fie organizate la inițiativa autorităților publice, cu participarea reprezentanților organizațiilor neguvernamentale, în vederea stabilirii priorităților de finanțare. Nevoile de finanțare ar trebui să fie fixate pe baza unor feedback-uri directe formulate de reprezentanții ONG-urilor și înaintate reprezentanților autorităților locale.

3. Au fost semnalate diferențele existente cu privire la alocările bugetare pentru finanțarea proiectelor desfășurate de organizațiile neguvernamentale, între orașele mari precum Cluj-Napoca și orașele mici din județ precum Turda sau Câmpia Turzii. În orașele mici suma alocată din bugetul local pentru aceste tipuri de activități este foarte mică, ea nu poate susține proiectele organizațiilor neguvernamentale, ci cel mult acțiuni punctuale ale acestora. În aceste condiții, organizațiile care desfășoară servicii permanente de tipul consilierii, sunt excluse de la finanțare.

4. O altă problemă semnalată la nivelul orașelor mai mici este că la nivelul instituțiilor publice finanțatoare există un număr foarte restrâns de angajați cu experiență în domeniul evaluării de proiecte și a implementării de proiecte. De cele mai multe ori proiectele depuse de ONG-uri sunt evaluate de consilierii locali sau de alte persoane din instituție, care nu au competențe în domeniu.

5. În ceea ce privește obligativitatea organizațiilor de a cofinanța proiectele pe care le depun spre finanțare, propunerea participanților a fost de a nu impune în cadrul actului normativ un anumit procent de cofinanțare. A fost susținută ideea de a prezenta flexibilitate cu privire la acest aspect și de a permite cofinanțarea în natură a proiectelor, argumentul fiind că de cele mai multe ori organizațiile folosesc în implementarea proiectelor propria infrastructură, echipamentele și munca voluntarilor.

Sumarizarea problemelor evidențiate de reprezentanții organizațiilor neguvernamentale:

Lipsa unor reglementări unitare la nivelul instituțiilor administrației publice locale și centrale cu privire la aspecte precum: durata proiectelor, acordarea avansurilor sau decontarea cheltuielilor

Lipsa unor analize de nevoi pe baza cărora să potă fi stabilite prioritățile de finanțare.
Lipsa unor consultări cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale în vederea stabilirii priorităților de finanțare

Lipsa de expertiză din partea reprezentanților autorităților publice locale în vederea desfășurării procesului de evaluare a cererilor de finanțare depuse de solicitanții organizațiilor neguvernamentale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Lipsă de predictibilitate cu privire la lansarea procedurilor de finanțare, condiții de finanțare, documente aferente pachetului de finanțare, precum și în relație cu procesul de evaluare a cererilor de finanțare

Lipsa de informații din partea reprezentanților autorităților publice locale cu privire la problematica organizațiilor neguvernamentale și încrederea redusă a acestora în activitatea desfășurată de ONG-uri.

Constrângeri ale autorităților: legea bugetului, un anumit calendar pe baza căruia se desfășoară procedurile de elaborare a bugetului național și local. Din cauza acestor constrângeri perioadele de implementare a proiectelor devin foarte scurte, contractele de finanțare se semnează de obicei în a doua parte a anului. În acest fel finanțările sunt acordate de cele mai multe ori pentru activități punctuale și nu pot acoperi proiecte de anvergură, sustenabile, care să genereze schimbări la nivelul comunității.

Uneori bugetele se dovedesc a fi insuficiente și chiar dacă procedura de selecție a proiectelor este finalizată, contractele de finanțare nu mai ajung să fie semnate.

Lipsa unei platforme online prin care să se realizeze lansarea apelurilor de finanțări și depunerea propunerilor de proiecte.

Organizațiile neguvernamentale participante la dezbateri au pus bazele Coaliției informale a ONG-urilor implicate în procesul de modificare a Legii 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice prin semnarea unui Protocol de colaborare (mai multe detalii în Anexa 1).

În paralel cu demersul CRJ, Asociația Centrul pentru legislație Non-profit (CLNR) a publicat raportul "*Analiza legislației române privind acordarea finanțărilor publice pentru activități non-profit*"⁴. Raportul analizează patru mecanisme de finanțare publică: mecanismul de acordare de granturi (subiectul prezentului raport), mecanismul de contractare de servicii sociale, mecanismul de subvenții pentru servicii sociale, precum și mecanismul de alocare de resurse în mod necompetitiv (subsidii de la bugetul de stat sau fonduri din taxe parafiscale). În privința alocării de granturi, raportul CLNR (p. 6-7) subliniază că principalele provocări țin de 1. Lipsa unor analize de nevoi la nivelul UAT-urilor care să fundamenteze obiectivele prioritare pentru finanțările publice; 2. Perioada scurtă de implementare a proiectelor; 3. Birocrație ridicată; 4. Posibilitatea diminuării bugetul unui proiect, fără reducerea indicatorilor/valorii indicatorilor acestuia fie înainte de contractare, fie chiar în cea de implementare. 5. Quantumul redus al finanțărilor acordate ONG-urilor pentru activitățile realizate; 6. Transparență redusă a evaluării atât în timpul procesului, cât și ulterior; 7. Lipsa unor criterii de evaluare care să vizeze calitatea serviciilor; 8. Neacordarea de finanțări multianuale. Aceste concluzii ale CLNR sunt concordante cu concluziile rezultate și din dezbaterile publice organizate de CRJ. O parte dintre aceste provocări, precum

⁴ https://www.clnr.ro/wp-content/uploads/2019/03/Analiza-legislatie_final.pdf (ultima accesare: 29.11.2019)

birocrația ridicată, transparența procesului, posibilitatea diminuării bugetului, quantumul redus la finanțările acordate sau expertiza membrilor comisiilor de evaluare a propunerilor de proiecte, pot fi depășite prin adoptarea proiectului de lege aflat la Camera Deputaților. Rămân însă provocări importante precum multianualitatea, lipsa consultărilor care să fundamenteze analiza de nevoie sau lipsa de predictibilitate.

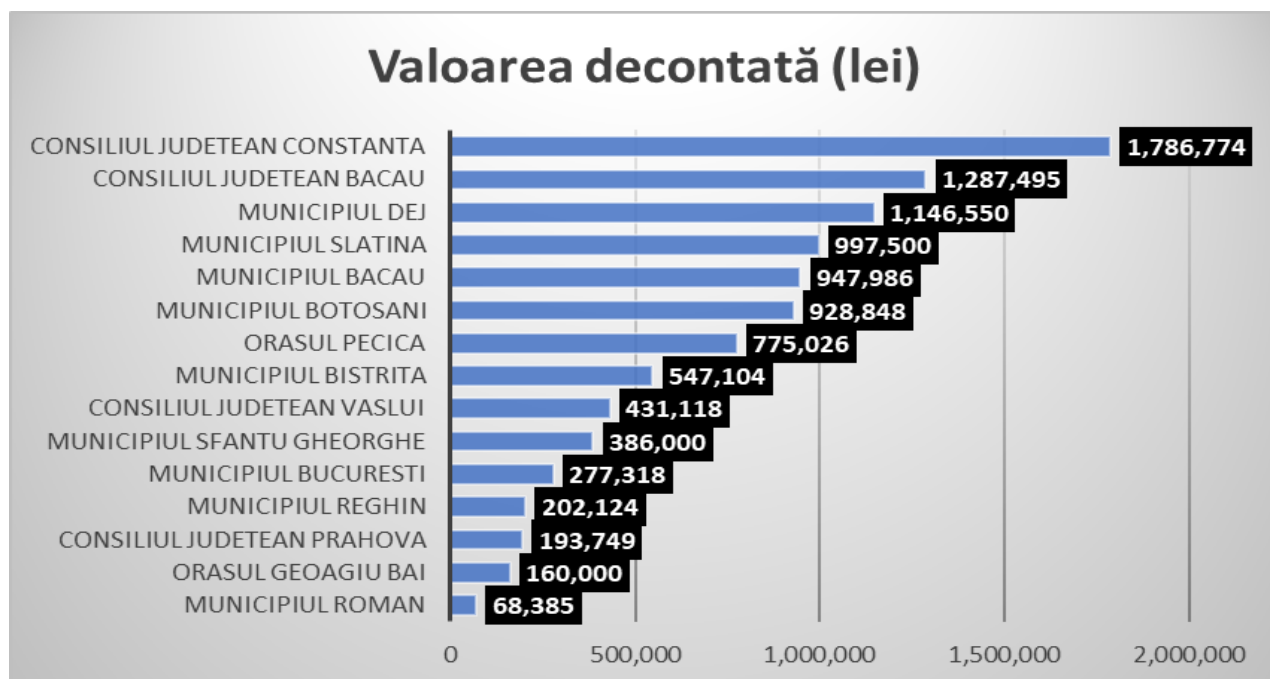
3.2 Situația constatată la nivelul instituțiilor și autorităților publice

Deși prevederile Legii nr. 350/2005 sunt depășite atât la nivel de formă, cât și la nivel de concept, acestea sunt aplicate în continuare de către autoritățile și instituțiile publice atât de la nivel local, cât și de la nivel central⁵. Acestea au dezvoltat regulamente proprii care suplinesc incoerențele legislative.

Pentru a identifica situația practică de la nivelul autorităților finanțatoare, a fost realizată o cercetare pe un eșantion de conveniență⁶ de autorități finanțatoare care au acordat în anul 2018, cel mai recent an fiscal încheiat, finanțări nerambursabile conform Legii nr.350/2005. În cadrul eșantionului au fost incluse 15 autorități finanțatoare de la nivel local: 4 de nivel județean (CJ Bacău, CJ Constanța, CJ Prahova și CJ Vaslui), 9 de nivel municipal (Bacău, Bistrița, Botoșani, București, Dej, Reghin, Roman, Sfântu Gheorghe și Slatina) și 2 orașenesc (Goagiu Băi și Pecica). Autoritățile finanțatoare au fost alese în funcție de existența pe pagina oficială de Internet a raportului anual 2018 privind finanțările nerambursabile într-un format care să ofere cel puțin informații cu privire la numele beneficiarilor, numele proiectului și valoarea decontată a proiectului. Cele 15 autorități finanțatoare (Figura 1) au finanțat un număr de 349 de proiecte propuse de 300 de beneficiari, cu o valoare totală decontată de peste 2 milioane de euro (10,135,977.51 lei).

⁵ Spre exemplu Departamentul pentru Relații Interetnice

⁶ Acest model de eșantionare presupune includerea cazurilor accesibile și disponibile

Figură 1 Valoarea decontată a proiectelor de către fiecare autoritate finanțatoare

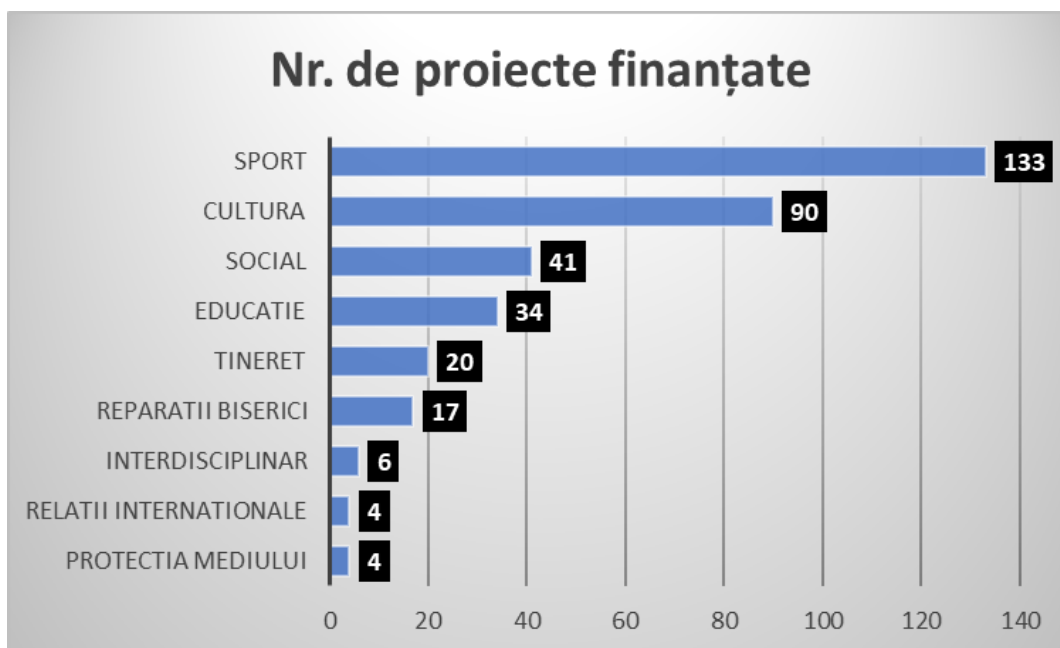
În ansamblul cheltuielilor autorităților contractante finanțările nerambursabile ocupă cu loc modest, procentul acestora în total cheltuieli fiind aproape nesemnificativ. Cu toate acestea observăm tendința ca autoritățile finanțatoare mai mici, cu un buget și cheltuieli mai mici să aloce pentru finanțări nerambursabile o sumă procentual mai mare decât autoritățile finanțatoare cu resurse bugetare mai mari. Exemplul cel mai elocvent este Municipiul București care, deși are un buget enorm comparativ cu toate celelalte autorități finanțatoare, are cel mai mic procent dintre acestea. Acest rezultat contraintuitiv poate indica o integrare mai bună a sectorului neguvernamental în unitățile administrativ teritoriale mai mici. Această ipoteză rămâne a fi testată prin cercetări mai largi, inclusiv prin intermediul unui mecanism de monitorizare a finanțărilor nerambursabile ce ar putea fi dezvoltat la nivel central pentru a fundamenta intervențiile de politici publice în acest domeniu.

Autoritate finanțatoare	Total cheltuieli 31.12.2018	Valoare grant decontată	Procent grant
Orasul Pecica	22,813,384	775,026	3.397
Municipiul Dej	67,314,210	1,146,550	1.703
Orasul Geoagiu Bai	10,344,730	160,000	1.547
Municipiul Slatina	150,609,417	997,500	0.662
Municipiul Botosani	152,911,629	928,848	0.607
Consiliul judetean Constanta	367,133,524	1,786,774	0.487
Municipiul Sfantu Gheorghe	100,807,329	386,000	0.383
Municipiul Bistrita	142,913,227	547,104	0.383
Municipiul Reghin	53,760,482	202,124	0.376
Municipiul Bacau	265,347,415	947,986	0.357
Consiliul Judetean Vaslui	351,290,261	431,118	0.123

Municipiul Roman	79,569,007	68,385	0.086
Consiliul județean Bacău	372,963,621	193,749	0.052
Consiliul Județean Prahova	522,461,490	193,749	0.037
Municipiul București	4,389,259,378	277,318	0.006

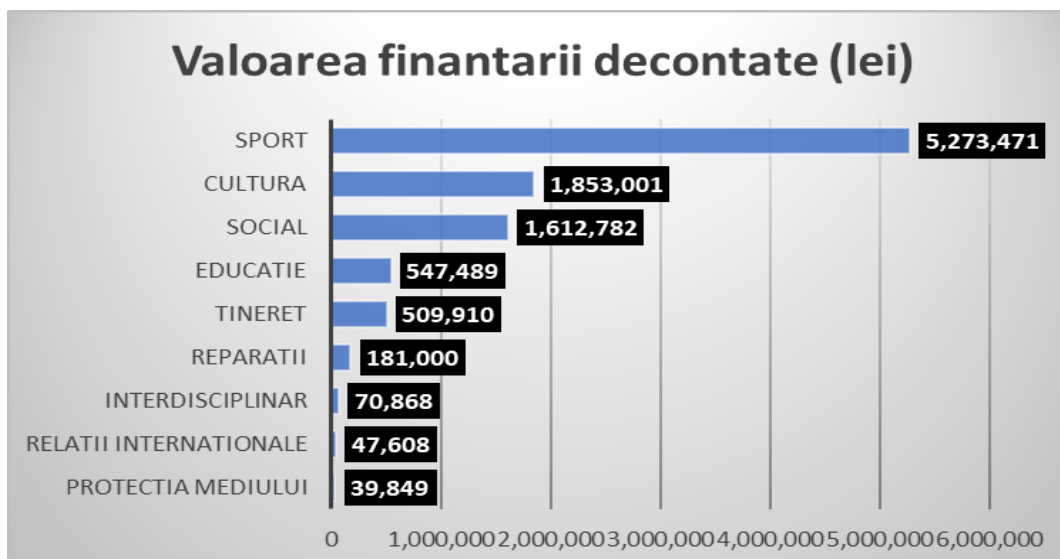
Tabel 1 Procentul finanțărilor nerambursabile în total cheltuieli

În privința domeniilor finanțate, cele mai multe proiecte sunt din domeniul sport, urmat de domeniul cultură, social și educație (Figura 2).

Figură 2 Număr de proiecte finanțate în fiecare domeniu, n = 349

Ierarhia domeniilor se menține și dacă ne referim la sumele finanțate (Figura 3).

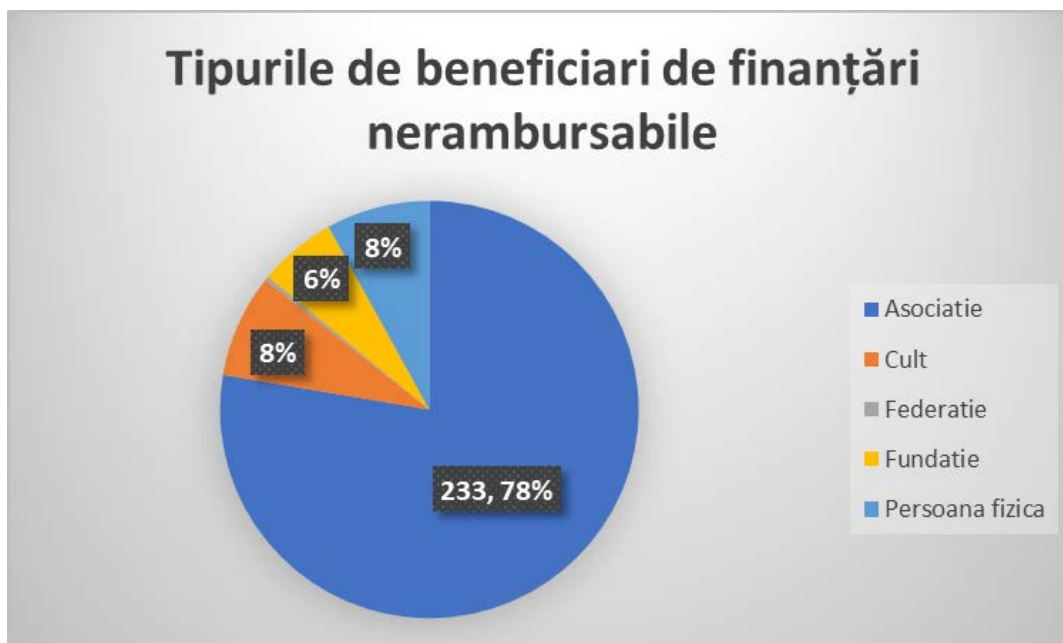
Figură 3 Valoarea finanțărilor nerambursabile în funcție de domeniu, n = 349

Șase autorități finanțatoare au comunicat și valorile aprobate inițial, fiind astfel posibil de determinat rata de absorbție a fondurilor alocate. Valorile decontate sunt foarte apropiate de valorile aprobate, cea mai mică rată de absorbție (88%) înregistrându-se la Municipiul București (Tabel 1). Această situație indică capacitatea administrativă crescută a beneficiarilor de a gestiona fondurile, dar și costurile relative scăzute de implementare a unor astfel de proiecte, comparativ cu finanțări nerambursabile mai birocratice și mai puțin accesibile ONGurilor mici și medii.

Autoritate	%
Orasul Pecica	98.25
Municipiul Reghin	96.25
Consiliul județean Constanta	93.47
Municipiul Botosani	92.91
Consiliul Județean Vaslui	89.50
Municipiul Bucuresti	88.66

Tabel 2 Rata de absorbție a fondurilor nerambursabile alocate

Cei mai mulți beneficiari au provenit din rândul asociațiilor, în timp ce federațiile au fost cel mai slab reprezentate, o singură federație (Figura 4). Au mai fost finanțate câte 24 de unități de cult și persoane fizice, precum și 18 fundații. Un număr de 26 de beneficiari au avut câte 2 proiecte finanțate, iar alți trei beneficiari au avut 4, 6, respectiv 16 proiecte finanțate.

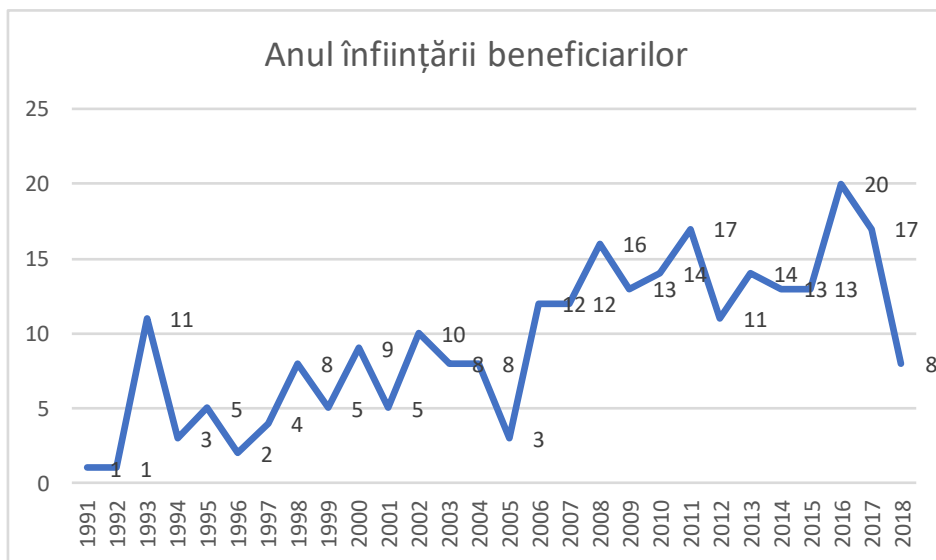
Figură 4 Beneficiarii finanțărilor nerambursabile în funcție de tip de beneficiar, n = 300

Pentru a avea mai multe date cu privire la beneficiari au fost colectate și analizate bilanțurile pe anul 2018 ale acestora de la pagina de Internet a Ministerului Finanțelor. Au fost identificate bilanțurile pentru 246 de beneficiari (asociații și fundații), nefiind

disponibile bilanțuri pentru persoanele fizice (24) și unitățile de cult (22), precum și pentru unele ONGuri (8). Doar aproximativ 14% dintre beneficiari aveau declarată activitate economică pentru anul fiscal 2018, în timp ce 70% nu erau înregistrați cu activitate economică (pentru 16% acest aspect nu a putut fi determinat fiind vorba în principal de persoane fizice și unități de cult).

Beneficiarii pentru care au fost identificate bilanțurile au înregistrat venituri totale la 31.12.2018 de 203,424,126 lei (42,8 milioane Euro). Astfel, impactul general al finanțărilor nerambursabile în total venituri a fost unul modest (aproximativ 5%). Cu toate acestea, după cum vom prezenta în continuare, pentru multe ONGuri mici și medii, aceste finanțări nerambursabile sunt vitale, reprezentând o parte semnificativă a veniturilor lor anuale, acest total general fiind influențat de ONGurile mari. Beneficiarii pentru care au fost identificate bilanțurile au înregistrat cheltuieli totale la 31.12.2018 de 199,015,939 lei (41,9 milioane Euro). Per total eșantion se înregistrează un excent de aproape 1 milion de euro aferent anului fiscal 2018. Beneficiarii pentru care au fost identificate bilanțurile au avut 1,878 de angajați în anul 2018.

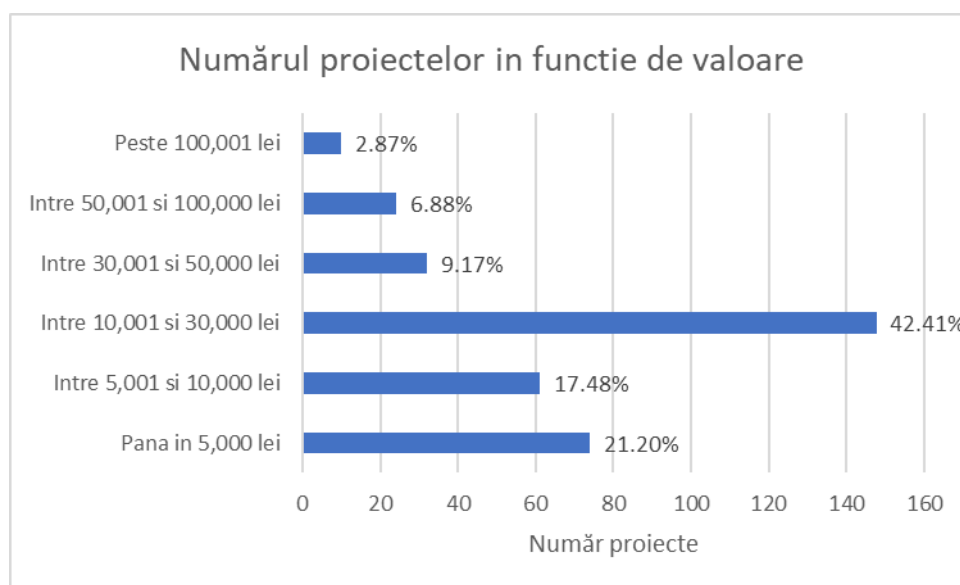
În privința anului înființării, beneficiarii înființați mai recent accesează mai degrabă aceste finanțări (180 de entități înființate după 2006, față de 83 de entități până în 2005/ 68% vs. 32%). Cu toate acestea entitățile înființate până în 2005 au decontat 45% din suma totală acordată ca finanțare nerambursabile (respectiv 4,524,888.19 lei).

Figură 5 Beneficiarii finanțărilor nerambursabile din 2018 în funcție de anul înființării, n =263

În privința sumelor cu care sunt finanțate proiectele, dinamica eșantionului arată că autoritățile finanțatoare preferă să acorde finanțări multe, dar de valori mici. Astfel, 81% dintre proiecte (Figura 6) sunt finanțate cu până în 30,000 lei (6300 Euro), o pondere mare (21.2% din total proiecte) având proiectele de până în 5,000 lei (1,000 Euro).

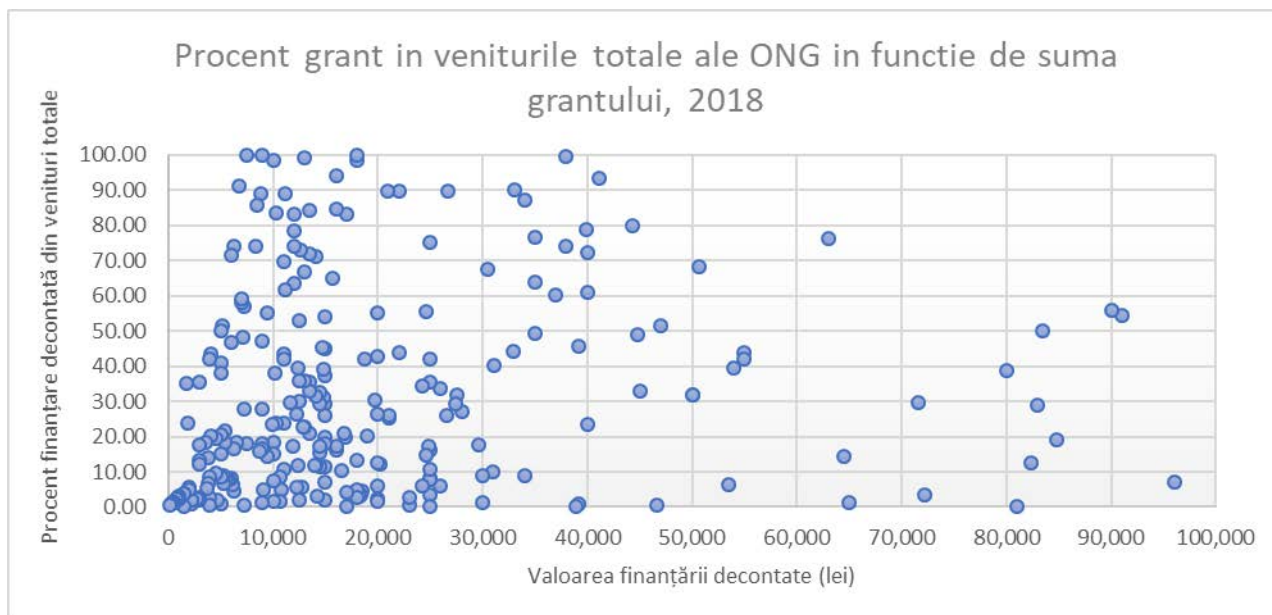
Un alt indicator important este impactul pe care aceste finanțări nerambursabile îl au în totalul veniturilor entităților finanțate (Figura 7⁷). Astfel, a fost calculat procentul pe care îl reprezintă finanțarea nerambursabilă (proiectul) din totalul veniturilor declarate la sfârșitul anul 2018. Astfel, **77% dintre proiecte reprezintă până la 50% din veniturile totale**, în timp ce restul de 23% dintre proiecte reprezintă peste 50% din venituri (Figura 8). Aceste rezultate indică faptul că puțini beneficiari sunt cu adevărat dependenți de astfel de finanțări nerambursabile de la entitățile publice, restul fiind capabili să atragă finanțări din alte surse, finanțările nerambursabile fiind doar o sursă limitată de cofinanțare.

Figură 6 Încadrarea proiectelor în funcție de valoare (lei), n = 349

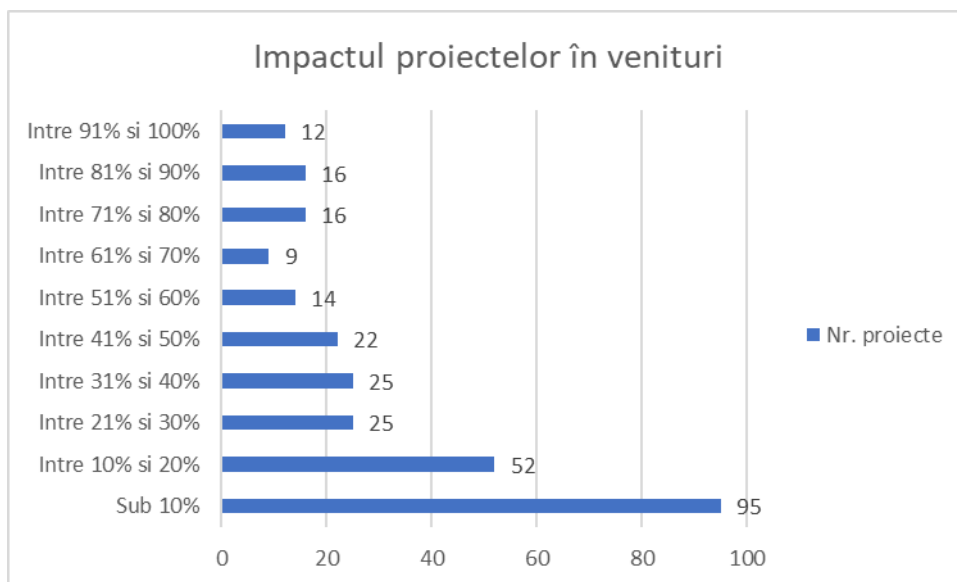
Un prim tip de entități **dependente de finanțarea nerambursabilă** (neincluse în Figura 7) sunt cele care au beneficiat de peste 100,000 lei, iar această finanțare reprezintă peste 80% din venituri. Astfel de entități sunt foarte puține, în eșantion înregistrându-se în această categorie doar 3 beneficiari, 2 asociații sportive și 1 asociație culturală.

⁷ 12 proiecte au fost excluse pentru că aveau valori mari și nu puteau fi reprezentate fără a afecta restul graficului

Figură 7 Impactul finanțării nerambursabile în total venituri anul 2018, N = 274

Un alt tip de entități dependente de finanțarea nerambursabilă, multe mai larg (19 de beneficiari), este reprezentat de ONGurile mici, cele care primesc până în 30,000 lei, iar această finanțare reprezintă peste 80% din veniturile totale. Acestea sunt asociații înființate după anul 2006, în special din domeniul culturii și educației.

Figură 8 Impactul finanțării nerambursabile în total venituri anul 2018, N = 286

Cu toate că analiza s-a bazat pe un eșantion de conveniență, putem identifica câteva caracteristici ale finanțărilor nerambursabile și ale autorităților finanțatoare: sume totale mici comparativ cu total buget/cheltuieli alocate multor proiecte ceea ce conduce la acordarea de finanțări nerambursabile de valoare mică, existența unor excepții privind acordarea unor sume mari (în special cluburilor sportive), beneficiarii

sunt relativ independenți financiar de finanțările nerambursabile, gradul de absorbție al sumelor alocate este foarte bun (peste 90%), finanțările se acordă pe o perioadă foarte scurtă de timp (în 2 și 10 luni), proiectele au impact limitat, local, fără un grad important de sustenabilitate.

3.2.2. Eliminarea mecanismului de finanțare de tip reutilizare socială

Un alt mecanism de finanțare de rambursabilă, bazat pe Legea 350/2005, a fost adoptat prin Legea nr. 318/2015. Conform acestui mecanism, sumele confiscate din infracțiuni erau reutilizate social, adică folosite în scopul educației juridice, al prevenirii criminalității și al asistenței victimelor infracțiunilor, precum și al altor proiecte de interes public. Astfel, potrivit prevederilor art. 37 alin. (1) din Legea nr. 318/2015, sumele rezultate din valorificarea bunurilor mobile și imobile, după rămânerea definitivă a hotărârii de confiscare se alocă, pe baza bilanțului anual prezentat de Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI), astfel: 20% pentru Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice; 20% pentru Ministerul Sănătății; 15% pentru Ministerul Afacerilor Interne; 15% pentru Ministerul Public; 15% pentru Ministerul Justiției; 15% pentru asociații și fundații cu obiect de activitate în domeniul social și pentru academii de ramură înființate în baza unei legi speciale. Prin reutilizarea sumelor de bani rezultate din valorificarea bunurilor confiscate, România asigură o transpunere integrală a articolului 10 din Directiva 42/2014 privind înghețarea și confiscarea produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni. În urma alocării sumelor valorificate în anii 2017 și 2018, ANABI urma să organizeze consultări în vederea lansării cererii de propuneri de proiecte. Conform rapoartelor de activitate ale ANABI în anul 2017 și 2018, suma alocată asociațiilor și fundațiilor a fost de 3,407,428.66 lei (aproximativ 740,000 Euro). Această sumă reprezintă o treime din suma alocată în anul 2018 de cele 15 autorități finanțatoare incluse în eșantion.

Situatia 2017

“Anul 2016 a reprezentat primul an în care a fost realizată repartizarea sumelor încasate din valorificarea bunurilor confiscate în materie penală de către Agenția Națională de Administrare Fiscală. Astfel, repartizarea sumelor încasate în 2016 s-a făcut astfel”:

Instituția	Procentul prevăzut de art. 37	Suma alocată
Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice	20 %	4,107,253.6 lei
Ministerul Sănătății	20 %	4,107,253.6 lei
Ministerul Afacerilor Interne	15 %	3,080,440.2 lei
Ministerul Public	15 %	3,080,440.2 lei
Ministerul Justiției	15 %	3,080,440.2 lei
ANABI pentru asociații și fundații cu obiect de activitate în domeniul social și pentru academii de ramură înființate în	15 %	3,080,440.2 lei

baza unei legi speciale. ⁸		
	Total	20,536,268 lei

Tabel 3 Sumele alocate în anul 2017 prin reutilizare socială

Sursa: Raportul anual 2017 al Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate

Situația 2018

Potrivit datelor comunicate ANABI de către ANAF, s-a realizat colectarea a 1.582.191,56 lei reprezentând sume încasate în primele 10 luni ale anului 2017 din valorificarea bunurilor confiscate în materie penală. Diferența pentru lunile noiembrie și decembrie 2017 comunicată de ANAF a fost de 597.731,51 lei.

Instituția	Procentul prevăzut de art. 37	Suma de alocat
Ministerul Educației Naționale	20 %	435,984.614 lei
Ministerul Sănătății	20 %	435,984.614 lei
Ministerul Afacerilor Interne	15 %	326,988.460 lei
Ministerul Public	15 %	326,988.460 lei
Ministerul Justiției	15 %	326,988.460 lei
ANABI pentru asociații și fundații cu obiect de activitate în domeniul social și pentru academii de ramură înființate în baza unei legi speciale.	15 %	326,988.460 lei
Total		2,179,923.07 lei

Sursa: Raportul anual 2017 al Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate

Suma totală disponibilă pentru reutilizare socială în doi ani fiscali (22,7 milioane lei) s-a ridicat abia la nivelul cheltuielilor pe un an ale unui oraș de 12 mii de locuitori, precum Pecica. Cu toată această lipsă de însemnătate financiară la nivelul bugetului de stat, prin art. 60 din OUG nr. 114/2018 a fost abrogat articolul 37 din Legea nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI). Abrogarea mecanismului fără ca această să producă efecte măcar la nivelul unui an fiscal a arătat lipsa de viziune a factorilor politici și administrativi în dezvoltarea României și modul abuziv de legiferare.

Reutilizarea socială a sumelor confiscate din infracțiuni a fost cerută insistent în 2014-2015 de către societatea civilă, iar aceste prevederi legale au fost adoptate în toamna anului 2015 de către Parlamentul României pe fondul conștientizării pericolului criminalității în contextul tragediei din clubul Colectiv⁹.

Reutilizarea socială este o bună practică în Uniunea Europeană (Spania, Italia, Franța) și este reglementată prin art. 10, alin. 3 din Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană.

⁹ Mai multe detalii despre efortul societății civile în reglementarea reutilizării sociale și a pedicilor ilegale și imorale care ni s-au pus sistematic în cale puteți citi aici: <http://www.crij.ro/o-istorie-a-consultarii-publice-cu-privire-la-reutilizarea-sociala-a-bunurilor-confiscate-din-infracțiuni-si-cateva-concluzii-generale/>

4. Analiza soluțiilor și variantelor de îmbunătățire

Având în vedere analiza de mai sus, chiar și după adoptarea proiectului de lege aflat în dezbateră Camerei Deputaților, rămân mai multe provocări în practică:

- Lipsa unui cadru de finanțare multianual (perioadă scurtă de implementarea a proiectului, acțiuni punctuale, lipsa unui impact pe termen lung și lipsa sustenabilității);
- Lipsa consultărilor care să fundamenteze analiza de nevoi (lipsa încrederii între autoritățile finanțatoare și sectorul asociativ);
- Lipsa de predictibilitate a calendarului lansărilor procedurilor;

Aceste probleme pot fi depășite prin intermediul unei propuneri de politici publice care să regleze fin aspectele de zi cu zi cu care se confruntă beneficiarii și autoritățile finanțatoare. În acest sens pot fi schițate trei variante.

Varianta 1 Menținerea situației actuale

Situația actuală prespune neadoptarea proiectului de lege aflat în dezbateră Camerei Deputaților și menținerea prevederilor Legii nr. 350/2005. Această situație nu este de dorit întrucât îngheață orice posibilitate de îmbunătățire, menținând acest mecanism de finanțare într-o simplă alocare neprioritară de resurse pentru câteva acțiuni punctuale nesustenabile. Acest mecanism nu conduce la atingerea unor obiective sociale sau comunitare, urmând a deveni irelevant.

Varianta 2 Îmbunătățirea cadrului legal privind alocarea bugetară multianuală

A doua variantă are ca presupuziție adoptarea proiectului de lege propus de Ministerul Justiției care se află acum la Camera Deputaților și se referă la îmbunătățirea suplimentară a acestuia prin modificări ulterioare care să permită explicit alocările multianuale. Cu toate acestea, această variantă nu îmbunătățește nici încrederea, nici cooperarea și nici predictibilitatea, depinzând de o reformă mai profundă a finanțelor publice naționale care să stabilească multianualitatea ca principiu general.

Varianta 3 Creșterea transparenței privind acordarea și derularea contractelor de finanțare nerambursabilă din fonduri publice

A treia variantă are și aceasta ca presupuziție adoptarea proiectului de lege propus de Ministerul Justiției care se află acum la Camera Deputaților. Varianta 3 se referă la dezvoltarea unui mecanism administrativ de cooperare și monitorizare a tuturor finanțărilor acordate în baza legii, mecanism care să pună în aplicare principiul transparenței din proiectul de lege, precum și principiul excluderii dublei finanțări. Astfel, autoritățile finanțatoare ar avea acces într-o primă fază la un sprijin de la nivel

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

central, urmând ca, pe măsură de mecanismul de cooperare și monitorizare se dezvoltă, informațiile să fie transmise periodic publicului în format *opendata - date publice deschise*. Mecanismul specializat de cooperare și monitorizare poate fi organizat, în cadrul unei autorități sau instituții publice centrale, de preferat în cadrul centrului guvernului (ex. în cadrul Direcției Guvernare Deschisă și Relația cu Societatea Civilă (DGDRSC) din Secretariatului General al Guvernului). Fiecare autoritate finanțatoare va desemna o persoană de legătură cu Mecanismul specializat de cooperare și monitorizare. În mod corelativ, sectorul asociativ va avea un partener de dialog la nivel central cu privire la prioritizarea, impactul, sustenabilitatea și transparența finanțărilor nerambursabile din fonduri publice.

Mecanismul național de cooperare și monitorizare poate avea următoarele tipuri de atribuții:

- Oferă coordonare metodologică și consultanță autorităților finanțatoare, se implică în relația cu organizațiile neguvernamentale, în evaluarea impactului proiectelor de interes general, inclusiv a organizațiilor ce beneficiază de finanțare nerambursabilă (procedură de consultare scrisă, organizarea de dezbateri etc).
- Monitorizează granturile acordate proiectelor de interes general, colectând la nivel național informații cu privire la acordarea granturilor sub aspectul sumelor acordate, entităților finanțate, impactul proiectelor, domeniile prioritate finanțate, sustenabilității proiectelor și beneficiarilor, precum și alți indicatori relevanți.
- Centralizează datele colectate, publică și furnizează date publice deschise, rapoarte de analiză, inclusiv bune practici, privind granturile acordate și proiectele de interes general finanțate.
- Organizează grupuri de lucru, evenimente, seminarii și comunități de practică la nivel regional și național, cu implicarea organizațiilor neguvernamentale.

Mecanismul național de cooperare și monitorizare va elabora propria sa Metodologie/procedură de colaborare și schimb de informații cu autoritățile finanțatoare și societatea civilă pentru îmbunătățirea cadrului instituțional pentru funcțiile de cooperare și monitorizare în domeniu, inclusiv prin dezvoltarea unui sistem electronic propriu.

Această variantă răspunde atât nevoii de fundamentare a priorităților, cât și nevoii de predictibilitate și transparență.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Concluzii

Analiza datelor a indicat importanța mecanismului de finanțări nerambursabile a proiectelor propuse de sectorul neguvernamental în beneficiul comunităților sau grupurilor defavorizate (Legea 350/2005). Deși acest mecanism nu pare a fi unul crucial la nivelul sectorului asociativ (gradul de dependență al ONGurilor față de aceste finanțări fiind relativ scăzut), rolul său în cofinanțarea proiectelor este important, mai ales pentru ONGuri locale. La data raportului mecanismul este caracterizat de:

- alocarea unor sume totale mici comparativ cu total buget/cheltuieli al autorității finanțatoare;
- acordarea de finanțări nerambursabile de valoare mică;
- gradul de absorbție al sumelor alocate este foarte bun (peste 90%);
- finanțările se acordă pe o perioadă foarte scurtă de timp (în 2 și 10 luni);
- proiectele au impact limitat, local, fără un grad important de sustenabilitate.

Alte mecanisme care ar fi putut crește valoarea sumelor alocate sectorului asociativ, precum reutilizarea socială, au fost abrogate în mod brutal, abuziv și imoral.

Legea 350/2005 trebuie adusă cu celeritate la zi, dar proiectul de lege propus de Ministerul Justiției în urma consultării cu sectorul asociativ este blocat de către Comisia Juridică din Camera Deputaților. Chiar și adoptarea și intrarea în vigoare a noului cadru legislativ nu poate crește eficiența mecanismului finanțărilor nerambursabile. Este necesară dezvoltarea unei noi propuneri de politici publice care să vizeze creșterea eficienței în implementarea programelor anuale de finanțări nerambursabile, adecvarea acestora la nevoi și îmbunătățirea sustenabilității proiectelor. O astfel de propunere de politici publice trebuie să vizeze și dezvoltarea unui mecanism de monitorizare a finanțărilor nerambursabile din fonduri publice care să propună indicatori viabili, să ofere o orientare strategică autorităților finanțatoare și care să fundamenteze propunerile viitoare de reformă în acest domeniu.

Anexa 1 Rețeaua pentru Implicare Civică

Scopul Rețelei pentru Implicare Civică este acela de a promova modificările legislative necesare cu privire la regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități non-profit de interes general.

Obiectivele specifice ale Rețelei pentru Implicarea Civică sunt:

- a) Susținerea inițiativei de modificare a regimului finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități non-profit de interes general prin semnarea Acordului de participare în cadrul Rețelei pentru Implicare Civică;
- b) Promovarea inițiativelor Rețelei pentru Implicare Civică în cadrul activităților și proiectelor desfășurate de organizații
- c) Promovarea politicilor publice alternative în domeniul finanțării nerambursabile din fonduri publice;
- d) Dezvoltarea de proiecte în parteneriat care să asigure promovarea inițiativelor Rețelei pentru Implicare Civică

Principiile rețelei pentru Implicare Civică sunt:

- Responsabilitate
- Integritate
- Egalitate în rândul membrilor

Angajamente

1. ONG-urile implicate vor colabora în dezvoltarea și promovarea de politici publice alternative privind regimul finanțării nerambursabile pentru activități non-profit

2. ONG-urile implicate se angajează să se informeze reciproc și să informeze alte organizațiile neguvernamentale interesate, în limitele informațiilor existente, despre politicile publice alternative elaborate și propuse în domeniul finanțării nerambursabile pentru activități non-profit.

Fiecare ONG va desemna o persoană de contact pentru Rețeaua pentru Implicare Civică

3. ONG-urile se vor implica în analiza problemelor în domeniul finanțărilor nerambursabile la nivel local și central

4. ONG-urile implicate, în măsura resurselor existente, vor atrage atenția privind problemele de identificate, la nivel local și național.

5. ONG-urile implicate convin să propună Parlamentului adoptarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități non-profit de interes general

6. ONG-uri implicate convin să transmită public puncte de vedere în numele Rețelei pentru Implicare Civică doar după ce toți membri rețelei au fost consultați și și-au exprimat acordul scris / verbal, prin intermediul persoanelor desemnate.

7. Fiecare ONG semnatar are dreptul de a propune rețelei puncte de vedere, comunicate sau activități spre a fi diseminate și/sau organizate public.

Modificarea și încetarea colaborării

1. Prezentul protocol poate fi modificat sau completat, cu acordul părților semnatare ori de câte ori acestea convin asupra amendamentelor propuse. Partea care are inițiativa amendării prezentului protocol va transmite tuturor părților, spre analiză, în scris, propunerile respective.

2. Prezentul Protocol se încheie pe o perioadă de timp nelimitată. Încetarea valabilității Protocolului poate avea loc la cererea expresă a oricărei părți semnatare prin denunțarea unilaterală; încetarea poate produce efecte doar pentru viitor. Protocolul nu presupune contribuții financiare din partea organizațiilor semnatare.

3. Încetarea Protocolului se realizează prin îndeplinirea obiectivului inițiativei sau denunțarea unilaterală în scris.

Dispoziții finale

1. ONG-urile interesate aderă la Rețea prin semnarea unui acord.